

25.2.2019

Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet 2018

Päälöydökset

- Huumeiden kokeilu ja käyttö ovat edelleen yleistyneet.
- Noin joka neljäs suomalainen on joskus elämänsä aikana kokeillut kannabista.
- Suomalaisista 42 prosenttia on sitä mieltä, että kannabiksen käytöstä ei pitäisi rangaista.
- Lääkekannabiksen hyväksyy lähes kolme neljäsosaa väestöstä.
- Kuntodopingin käytössä ei ole tapahtunut muutoksia 2010-luvulla. Noin yksi prosentti väestöstä on käyttänyt dopingaineita joskus elämänsä aikana.

Suomalaisten huumeekokeilut yleistyvät edelleen

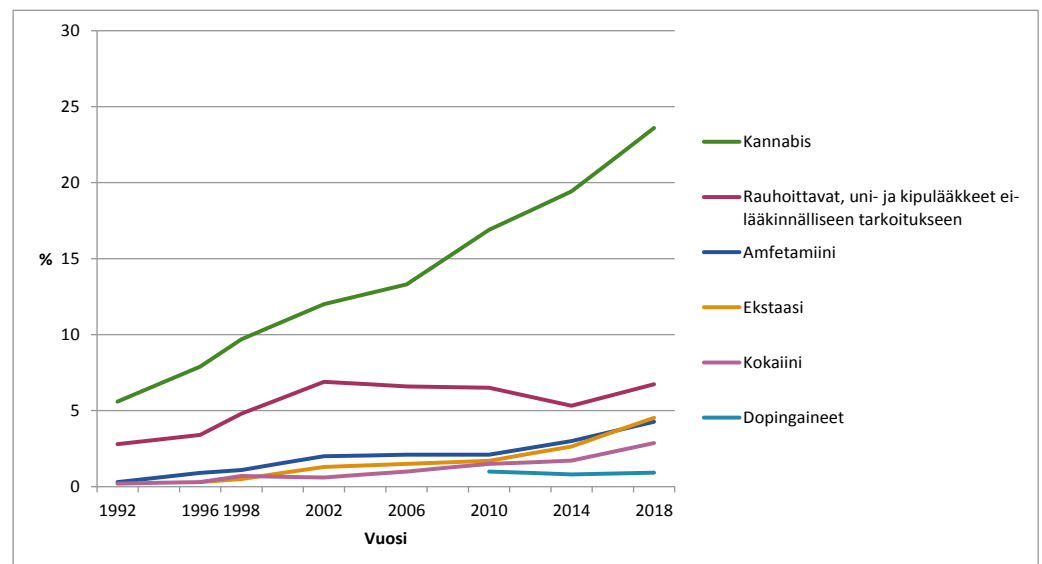
Suomalaisten huumeiden kokeilu ja käyttö ovat yleistyneet 1990-luvulta lähtien. Syksyllä 2018 kerätty aineisto osoittaa, että yhä useammalla suomalaisella on omakohtaista kokemusta huumeista.

Yleisimmin kokeiltu tai käytetty huume on kannabis. Kannabiskokeilut ovat nelinkertaisuneet suomalaisessa väestössä vuoden 1992 kuudesta prosentista 24 prosenttiin vuonna 2018. Myös stimulanttien (esimerkiksi amfetamiini, ekstaasi ja kokaiini) kokeilut ovat yleistyneet, joskin niitä kokeilleiden osuudet väestöstä jäivät alle viiteen prosenttiin vuonna 2018.

Kuntodopingin käyttö on pysynyt tasaisena läpi 2010-luvun. Kyse on varsin marginaalisesta ilmiöstä, sillä dopingaineita käyttävien suomalaisten osuus on noin yksi prosentti.

Näiden perustulosten pohjalta voidaan todeta, että huumeiden käytön kasvutrendi on jatkunut myös viimeksi kuluneen neljän vuoden aikana. Huumeiden kokeilun ja käytön edelleen yleistyessä erilaiset haitat ja huumeita käyttävien palvelutarpeet ovat todennäköisesti myös kasvussa (ks. esim. Päihdetilastollinen vuosikirja 2018).

Kuvio 1. Kannabista tai muita aineita joskus elämänsä aikana kokeilleiden tai käyttäneiden osuudet 15–69-vuotiaassa suomalaisessa väestössä vuosina 1992–2018, %.

Karoliina Karjalainen
etunimi.sukunimi@thl.fi

Pekka Hakkarainen
etunimi.sukunimi@thl.fi

Mikko Salasuo
etunimi.sukunimi@nuorisotutkimus.fi

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

NUORISOTUTKIMUSSEURA RY.
NUORISOTUTKIMUSVERKOSTO

ISSN 1798-0887

Huumeaiheiset väestökyselyt

Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet -tilasto pohjautuu 1990-luvun alkupuolelta lähtien säännöllisesti toistettuihin huumeaiheisiin väestökyselyihin (Päihdetutkimus). Sarja alkaa vuodesta 1992, ja postikyselyä on toistettu pääosin neljän vuoden välein. Viimeisin aineistonkeruu toteutettiin syksyllä 2018. Asetelma ja kysymyksenasettelut ovat aikasarjan edetessä pysyneet varsin samankaltaisina, joten kysely antaa hyvän yleiskuvan suomalaisen aikuisväestön huumeiden käytöstä ja huumeita koskevien mielipiteiden kehityksestä (Hakkarainen ym. 2015, Karjalainen ym. 2016). Perustiedot huumeaiheisista väestökyselyistä löytyvät raportin laatuselosteen taulukosta 1.

Ajankohtaisten huumeikysymysten lisäksi kyselyllä kerätään tietoa dopingaineiden käytöstä yhteistyössä Nuorisotutkimusverkoston kanssa.

Kohderyhmänä on Suomen 15–69-vuotias väestö. Vuonna 2018 otoksen muodostivat 7000 suomalaista, jotka poimittiin Suomen väestötietojärjestelmästä systemaattisella satunnaisotannalla. Heistä 3229 vastasi kyselyyn, joten vastausosuudeksi muodostui 46 prosenttia.

Huumeilla tarkoitetaan muun muassa kannabista (hasista ja marihuanaa), amfetamiinia, metamfetamiinia, heroiinia, kokaiinia, crackia, LSD:tä, ekstaasia, GHB:tä (gammaa) tai GBL:ää (lakkaa), MDPV:tä, alfa-PVP:tä tai muita synteettisiä katinoneja, synteettisiä kannabinoideja ja huumaavia sieniä. Myös buprenorfiini (Subutex®, Suboxone®, Temgesic®) ja metadoni muutoin kuin korvaushoidossa sekä muut ei-lääkinnällisesti käytetyt opioidit (esim. tramadoli, fentanyl, kodeiini, oksikodoni, morfiini) lasketaan huumeisiin. Edellä mainitut aineet sisältyivät vuoden 2018 Päihdetutkimuksen lomakkeeseen, vuonna 1992 lista oli huomattavasti lyhyempi.

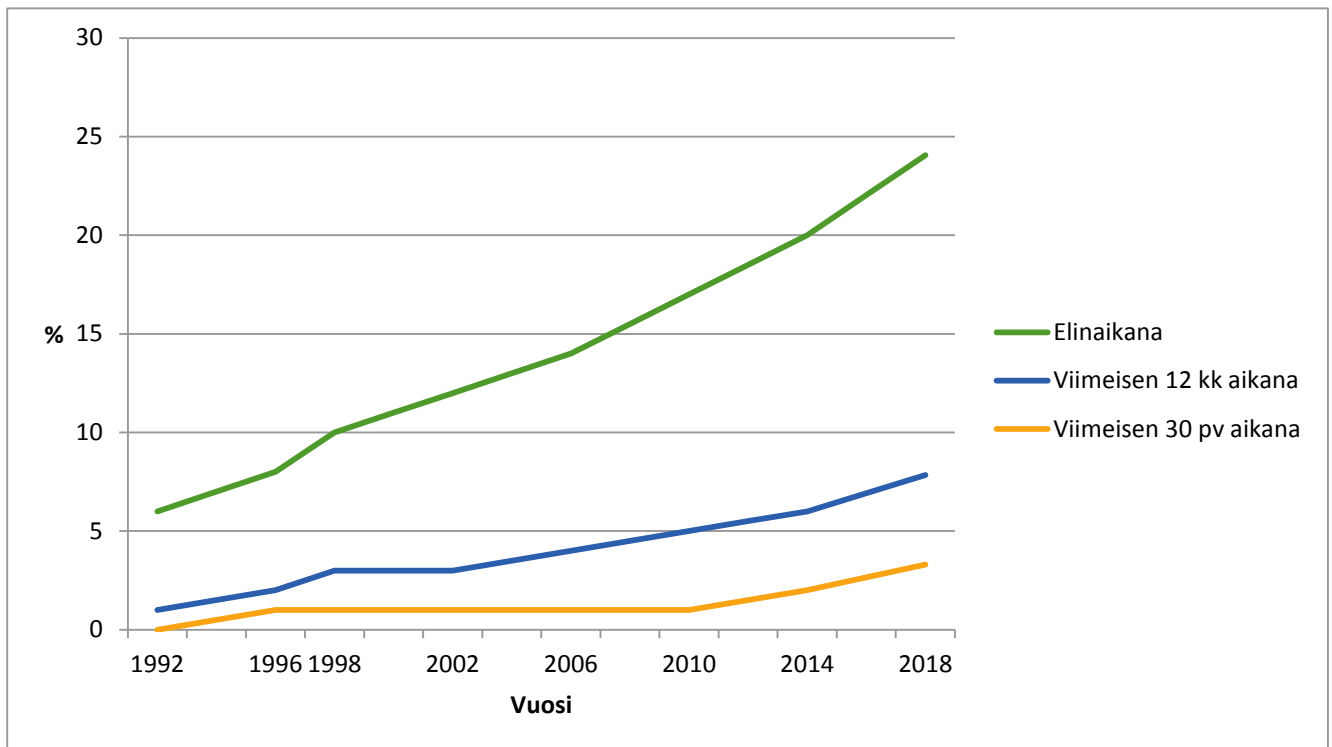
Huumeiden käytön trendit

Suomalaisten huumeiden kokeilu ja käyttö ovat yleistyneet 1990-luvulta lähtien (kuvio 2). Vuosituhannen vaihteen hieinan tasaisemman jakson jälkeen kokeilut ja käyttö ovat edelleen yleistyneet. Näin on tapahtunut myös edellisen mittauskerran jälkeen vuosien 2014 ja 2018 välillä.

Yhä useammalla suomalaisella on omakohtainen kokemus huumeista. Vuonna 2018 noin joka neljäs (24 %) oli kokeillut tai käyttänyt jotain laitonta huumetta joskus elämänsä aikana (elinikäisprevalenssi). Miehillä (28 %) kokemukset huumeista olivat naisia (20 %) tavallisempia. Nämä ovat useimmilla tarkoittaneet yhteen tai joihinkin käyttökertoihin rajoittuvaa kokeilua tai nykyisin jo taakse jäänyttä käyttöjaksoa, sillä jatkuvampaa käyttöä kuvaavat viimeisen vuoden (vuosiprevalenssi) ja viimeisen kuukauden (kuukausiprevalenssi) aikaiset luvut jäävät huomattavasti elinikäisprevalenssia matalammalle tasolle. Vuonna 2018 vuosiprevalenssi oli kahdeksan prosenttia (11 % miehillä ja 5 % naisilla) ja kuukausiprevalenssi kolme prosenttia (5 % miehillä ja 2 % naisilla). Nämä luvut ovat olleet tällä vuosikymmenellä selvässä nousussa. (Liitetäulukko 1.) Myös muissa tietolähteissä, esimerkiksi jätevesitutkimuksissa (Kankaanpää ym. 2016), on viitteitä siitä, että huumeiden käyttö on edelleen yleistymässä.

Huumeiden kokeilu ja käyttö on yleistynyt erityisesti 25–34-vuotiailla nuorilla aikuisilla. Tämän ikäryhmän vastaajista peräti 45 prosenttia ilmoitti käyttäneensä jotain laitonta huumetta joskus elämässään. Myös 35–44-vuotiaiden ikäryhmässä huumeikokeilut ovat selvästi yleistyneet. Viimeisen neljän vuoden aikana käyttö on yleistynyt jonkin verran voimakkaammin naisilla kuin miehillä, vaikka miehillä käyttökokemukset olivatkin naisia yleisempiä. Viimeaikainen käyttö (vuosija kuukausiprevalenssit) on yleistynyt erityisesti nuorilla aikuisilla, kun taas 15–24-vuotiaiden ikäryhmässä vastaavat luvut näyttävät vuoden 2014 jälkeen tasaantuneen. (Liitetäulukko 1.)

Kuvio 2. Jotain huumausainetta joskus elämän aikana, viimeisen 12 kuukauden aikana ja viimeisen 30 päivän aikana käyttäneiden osuudet suomalaisessa 15–69-vuotiaassa väestössä vuosina 1992–2018, %.

Ainekohtaiset trendit

Huumeet

Yleisimmin kokeiltu tai käytetty huume on kannabis. Kannabiskokeilut ovat yleistyneet suomalaisessa väestössä vuoden 1992 kuudesta prosentista 24 prosenttiin vuonna 2018. Toiseksi yleisintä on lääkkeiden käyttö ei-lääkinnällisiin tarkoituksiin, mikä näyttää pysyneen melko tasaisena 2000-luvulla. Muiden huumeiden elinikäisprevalenssit jäävät vuonna 2018 alle viiden prosentin väestöosuksiin. Näistä yleisimpänä aineina ovat stimulantteihin kuuluvat ekstaasi ja amfetamiini. (Kuvio 1.)

Kaikkiaan stimulanttien kokeilut näyttävät viime vuosina lisääntyneen. Ekstaasin, amfetamiinin ja kokaiinin lisäksi metamfetamiinin käyttö on yleistynyt. Vuonna 2018 metamfetamiinia oli joskus elämänsä aikana kokeillut 1,8 prosenttia suomalaisista, kun vuonna 2014 vastaava osuus oli 0,8 prosenttia. Kokaiinin yleistymisestä on puhuttu julkisuudessa ja senkin käyttö on hiljalleen lisääntynyt, mutta väestötasolla sitä kokeilleiden tai käyttäneiden osuus on edelleen suhteellisen pieni (2,9 %). Jonkinasteista yleistymistä viimeisen neljän vuoden aikana on havaittavissa monien muidenkin aineiden kohdalla. (Liitetaulukko 2.)

On tärkeä huomata, että esitetyt luvut kuvaavat elinikäisprevalensseja, joka usein kertoo yhteen tai kahteen kertaan jääneistä kokeiluista eikä niinkään säännöllisemmästä käytöstä. Huumeiden käytön yleisyyden arvioimista vaikeuttaa se, että käytetyn otantamenettelyn vuoksi kyselyllä ei tavoiteta esimerkiksi laitoksissa olevia tai ilman vakituista osoitetta eläviä. Osalla tästä kyselyn ulkopuolelle jäävästä ryhmästä huumeiden käyttö saattaa olla muuta väestöä yleisempää.

Doping

Päihdetutkimukseen on vuodesta 2010 lähtien liitetty dopingaineiden käyttöä koskeva osio. Dopingaineilla tarkoitetaan lihasmassan lisäämiseksi, urheilusuorituksen parantamiseksi ja/tai ulkonäön muokkaamiseksi otettuja anabolisia steroideja, testosteronia ja näiden johdannaisia, kasvutekijöitä, beeta2-agonisteja, istukkahormoneja ja antiestrogeeneja.

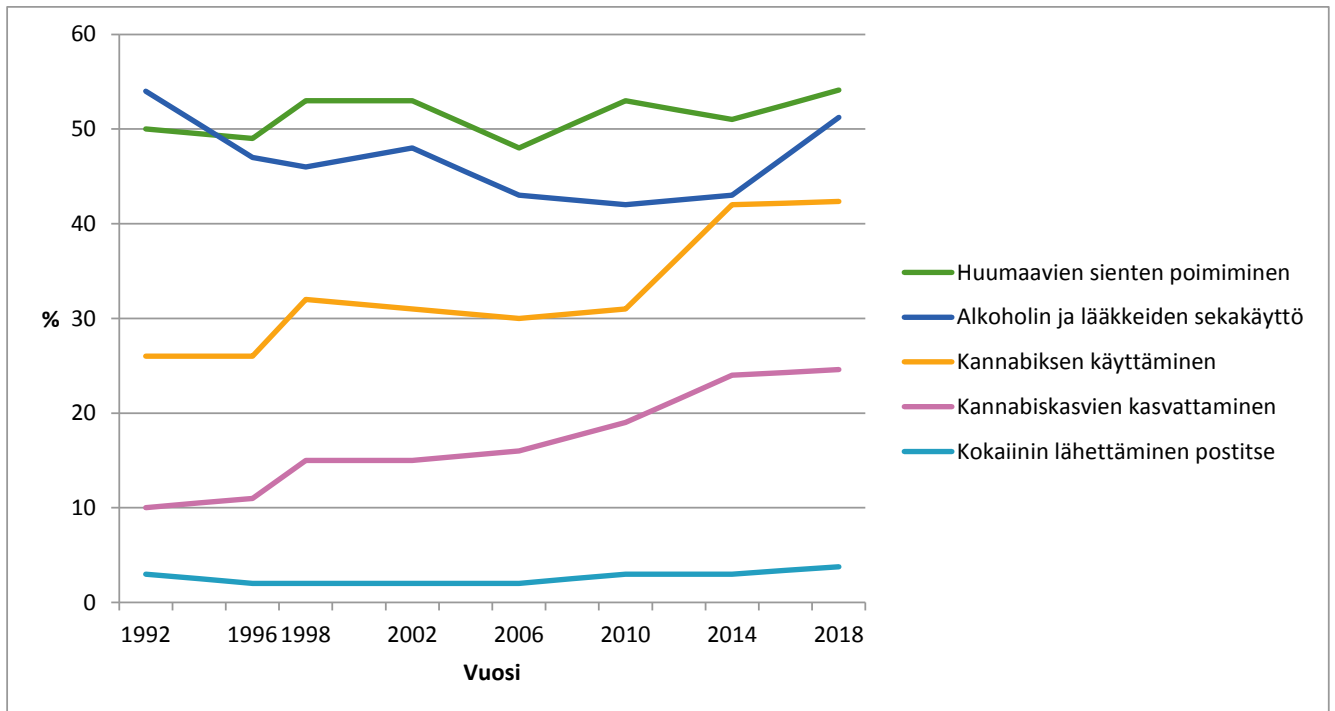
Dopingaineiden käyttö on pysynyt tasaisena läpi 2010-luvun. Vuosien 2010 ja 2018 välillä noin yksi prosentti suomalaisista aikuisista on joskus elämänsä aikana käyttänyt dopingia liikuntasuorituksen, voiman tai ulkonäön parantamiseen. Monissa Euroopan maissa huolta herättänyt dopingaineiden yleistynyt käyttö on Suomessa edelleen varsin marginaalinen ilmiö. (Kuvio 1, liitetaulukko 2.)

Huumeasenteet ja mielipiteet

Päihdetutkimuksessa on tiedusteltu suomalaisten mielipiteitä erilaisten huumaavien aineiden hankinnan ja käytön rangaistavuudesta. Koko tarkastelujakson aikana mielipiteet rangaistavuudesta ovat muuttuneet selvästi sallivammaksi erityisesti kannabiksen osalta. Vuoden 2014 jälkeen tilanne on tosin tasaantunut: niiden osuus, joiden mielestä kannabiksen käyttämisestä (42 %) tai kannabiskasvien kasvattamisesta (25 %) ei tulisi rangaista, on pysynyt vuonna 2018 suunnilleen vuoden 2014 tasolla (kuvio 3).

Vuoden 2018 kyselyn mukaan 20 prosenttia suomalaisista olisi valmiita luopumaan kaikkien huumeiden käytön rangaistavuudesta. Väestöstä 18 prosenttia oli sitä mieltä, että kannabista pitäisi voida hankkia laillisesti mihin tahansa tarkoitukseen, ja 54 prosenttia sitä mieltä, että kannabista tulisi saada vain lääkekäyttöön. Nämä osuudet ovat hieman vuoden 2014 vastaavia (15 % ja 51 %) korkeammat. Jos osuudet lasketaan yhteen, voidaan todeta, että lähes kolme neljäsosa (72 %) suomalaisista on sitä mieltä, että kannabista tulisi saada lääkekäyttöön.

Kuvio 3. Mielipiteet joidenkin huumaavien aineiden hankinnan tai käytön rangaistavuudesta. Niiden osuus 15–69-vuotiaasta suomalaisesta väestöstä, joiden mielestä ei tulisi rangaista, %.

Käsitteet ja määritelmät

Huumeet: Huumeilla tarkoitetaan muun muassa kannabista (hasista ja marihuanaa), amfetamiinia, metamfetamiinia, heroiinia, kokaiinia, crackia, LSD:tä, ekstaasia, GHB:tä (gammaa) tai GBL:ää (lakkaa), MDPV:tä, alfa-PVP:tä tai muita synteettisiä katinoneja, synteettisiä kannabinoideja ja huumaavia sieniä. Myös buprenorfiini (Subutex®, Suboxone®, Temgesic®) ja metadoni muutoin kuin korvaushoidossa sekä muut ei-lääkinnällisesti käytetyt opioidit (esim. tramadoli, fentanyl, kodeiini, oksikodoni, morfiini) lasketaan huumeisiin. Edellä mainitut aineet sisältyivät vuoden 2018 kyselylomakkeeseen, vuonna 1992 lista oli huomattavasti lyhyempi.

Dopingaineet: Dopingaineilla tarkoitetaan lihasmassan lisäämiseksi, urheilusuorituksen parantamiseksi ja/tai ulkonäön muokkaamiseksi käytettyjä anabolisia steroideja ja niiden johdannaisia, testosteronia ja sen johdannaisia, kasvutekijöitä, beeta2-agonisteja, istukkahormoneja ja antiestrogeeneja.

Kuntodoping: Dopingaineiden käyttö huippu-urheilun ulkopuolella.

Elinikäisprevalenssi: Niiden vastaajien osuus, jotka ovat kokeilleet tai käyttäneet jotain huumetta joskus elämänsä aikana.

Vuosiprevalenssi: Niiden vastaajien osuus, jotka ovat käyttäneet jotain huumetta viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana.

Kuukausiprevalenssi: Niiden vastaajien osuus, jotka ovat käyttäneet jotain huumetta viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana.

www.thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/paihteet-ja-riippuvuudet/huumeet/suomalaisten-huumeiden-kaytto-ja-huumeasenteet

Kirjallisuus

Hakkarainen P, Karjalainen K, Ojajärvi A & Salasuo M. Huumausaineiden ja kuntodopingin käyttö ja niitä koskevat mielipiteet Suomessa vuonna 2014. Yhteiskuntapolitiikka 2015; 80: 319–333.

Kankaanpää A, Ariniemi K, Heinonen M, Kuoppasalmi K, Gunnar T. Current trends in Finnish drug abuse: Wastewater epidemiology combined with other national indicators. Science of the Total Environment 568 (2016): 864–874.

Karjalainen K, Savonen J & Hakkarainen P. 2016. Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet – Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992–2014. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Raportti 2/2016. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere.

Päihdetilastollinen vuosikirja 2018: Alkoholi ja huumeet. Suomen virallinen tilasto (SVT). Sosiaaliturva. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <http://www.julkari.fi/handle/10024/135657>

Narkotikabruket och attityderna till narkotika bland finländarna 2018

Centrala rön

- Fortsättningsvis allt vanligare att prova och använda narkotika.
- Omkring var fjärde finländare har någon gång i livet provat på cannabis.
- Av finländarna anser 42 procent att cannabisanvändning inte bör vara straffbart.
- Medicinsk cannabis godkänner nästan tre fjärdedelar av befolkningen.
- Inga förändringar i motionsdopningen under 2010-talet. Omkring en procent av befolkningen har använt dopningsmedel någon gång i livet.

Experimenterande med narkotika blir allt vanligare bland finländarna

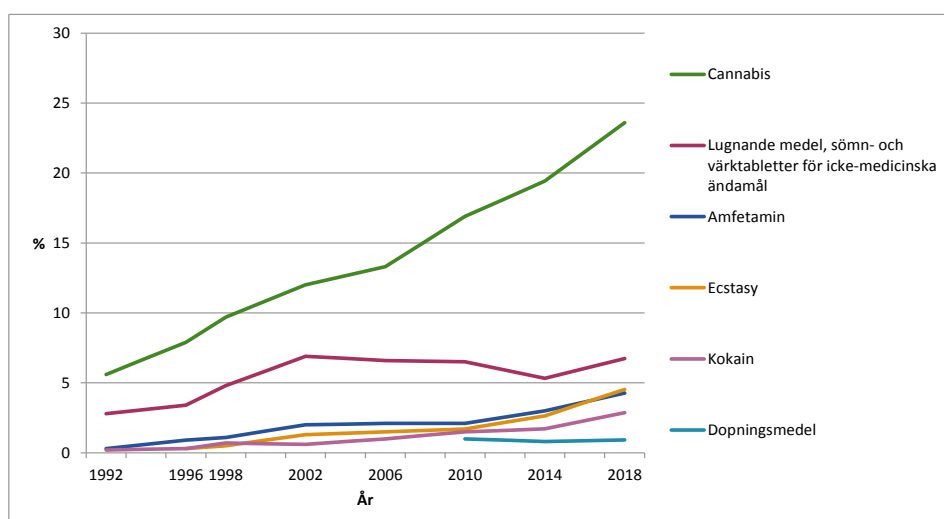
Det har sedan 1990-talet blivit allt vanligare bland finländarna att prova och använda narkotika. Materialet som samlades in hösten 2018 visar att allt flera finländare har egen erfarenhet av narkotika.

Den narkotika som mest provats och använts är cannabis. Experimenterandet med cannabis har fyrdubblats bland den finländska befolkningen, från sex procent 1992 till 24 procent 2018. Experimenterande med stimulerande medel (t.ex. amfetamin, ecstasy och kokain) har också blivit vanligare, även om andelen som provat är under fem procent av befolkningen 2018.

Motionsdopningen har hållits på en stabil nivå under 2010-talet. Det är fråga om ett ganska marginellt fenomen, för andelen finländare som använder dopningsmedel är omkring en procent.

Utifrån de här basresultaten kan man konstatera att den växande trenden i fråga om narkotikaanvändning också har pågått under de senaste fyra åren. När det blir allt vanligare att man provar och använder narkotika, ökar sannolikt också olika slags skador samt servicebehovet bland användarna (se t.ex. Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2018).

FIGUR 1. Andelar personer som någon gång i livet provat eller använt cannabis eller andra ämnen bland 15–69-åriga finländare 1992–2018, %.

Karoliina Karjalainen
fornamn.efternamn@thl.fi

Pekka Hakkarainen
fornamn.efternamn@thl.fi

Mikko Salasuo
fornamn.efternamn@nuorisotutkimus.fi

INSTITUTET FÖR
HÄLSA OCH VÄLFÄRD

FINSKA UNGDOMSFORSKNINGSSÄLLSKAPET
FINSKA UNGDOMSFORSKNINGSNÄTVERKET

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jotain huumetta käyttäneiden osuus sukupuolen ja iän mukaan vuosina 1992–2018, %

Liitetaulukko 2. Eri aineiden elinikäisprevalenssit vuosina 1992–2018, %

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake 2018

Liitetaulukko 1.

Jotain huumetta käyttäneiden osuus sukupuolen ja iän mukaan vuosina 1992–2018, %¹

Elinikäisprevalenssi		1992 %	1996 %	1998 %	2002 %	2006 %	2010 %	2014 %	2018 %
Kaikki		6	8	10	12	14	17	20	24
Sukupuoli									
Miehet		7	11	12	14	16	21	25	28
Naiset		4	6	8	11	12	14	15	20
Ikä									
15–24 ²		12	15	19	26	19	21	24	26
25–34		11	16	19	20	26	37	39	45
35–44		6	9	8	11	16	23	26	32
45–69		1	2	3	5	6	6	10	12

Vuosiprevalenssi		1992 %	1996 %	1998 %	2002 %	2006 %	2010 %	2014 %	2018 %
Kaikki		1	2	3	3	4	5	6	8
Sukupuoli									
Miehet		2	3	4	4	5	6	9	11
Naiset		1	2	2	2	2	3	4	5
Ikä									
15–24 ²		6	9	12	12	9	13	16	15
25–34		2	3	3	4	8	11	13	18
35–44		1	1	1	1	2	2	5	7
45–69		0	0	0	0	1	0	1	1

Kuukausiprevalenssi		1992 %	1996 %	1998 %	2002 %	2006 %	2010 %	2014 %	2018 %
Kaikki		0	1	1	1	1	1	2	3
Sukupuoli									
Miehet		0	1	1	2	2	2	4	5
Naiset		0	1	1	1	1	1	1	2
Ikä									
15–24 ²		1	3	3	4	5	3	6	6
25–34		1	1	2	2	3	4	5	7
35–44		0	0	0	0	1	1	2	3
45–69		0	0	0	0	0	0	1	1

¹ Puuttuvat vastaukset katsotaan ei-käyttäjiksi. Vuosien 1992 ja 1996 luvut ovat jossain kohdin jonkin verran korkeampia kuin aikaisemmin julkaistut, koska tässä on huomioitu, jos on ilmoittanut käyttökertojen lukumäärän sekä myös miten on vastannut 12 kuukauden ja 30 päivän käytön kysymyksiin.

² 18–24-v. vuonna 1992, 16–24-v. vuonna 1996.

Liitetaulukko 2.

Eri aineiden elinikäisprevalenssit vuosina 1992–2018, %

	1992	1996	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Kannabis	5,6	7,9	9,7	12,0	13,3	16,9	19,4	23,6
Amfetamiini	0,3	0,9	1,1	2,0	2,1	2,1	3,0	4,3
Metamfetamiini							0,8	1,8
Ekstaasi		0,3	0,5	1,3	1,5	1,7	2,6	4,5
Kokaiini	0,2	0,3	0,7	0,6	1,0	1,5	1,7	2,9
GHB (gamma), GBL (lakka)					0,4	0,6	0,6	0,9
Katinonit (esim. MDPV, alfa-PVP) ¹						0,1	0,4	0,6
LSD	0,2	0,6	0,5	0,8	1,0	0,9	1,3	2,7
Huumaavat sienet	0,3	0,2	0,3	0,7	0,9	1,5	2,2	3,3
Heroiini ²	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5
Buprenorfiini ³					0,6	0,8	0,8	1,3
Metadoni						0,2	0,1	0,3
Muut opioidit (esim. tramadoli, fenta- nyyli, kodeiini, oksikodoni, morfiini)						1,0	1,6	2,3
Synteettiset kannabinoideit (esim. JWH, jehova)							0,5	0,8
Rauhoittavat, uni- ja kipulääkkeet ei- lääkinnälliseen tarkoitukseen	2,8	3,4	4,8	6,9	6,6	6,5	5,3	6,7
Liimat, liuottimet yms. aineet	0,7	1,1	2,1	1,8	1,7	1,8	2,2	2,4
Dopingaineet						1,0	0,8	0,9

¹ Vuonna 2010 kysyttiin pelkästään MDPV:tä.² Vuosina 1992–2002 on kysytty 'heroiinia tai morfiinia', vuosina 2006–2018 pelkästään 'heroiinia'.³ Vuonna 2006 kysyttiin samassa kysymyksessä: muita opioideja (esim. Subutexia).

Laatuseloste

Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet

Tilastotietojen relevanssi

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) julkaisema tilasto kuvaa suomalaisten huumeiden käyttöä sekä huumeisiin kohdistuvia mielipiteitä ja asenteita. Tilastoraportti sisältää tiedot jotain huumetta käyttäneiden elinikäis-, vuosi- ja kuukausiprevalensseista, aineittaisista elinikäisprevalensseista sekä mielipiteistä joidenkin huumaavien aineiden hankinnan tai käytön rangaistavuudesta. Tilasto tuotetaan otokseen perustuvana postikyselyinä.

Tilaston tiedot on tarkoitettu erityisesti päihdekysymysten parissa työskenteleville päättäjille, virkamiehille, terveydenhuollon ja sosiaalialan ammattilaisille, tutkijoille ja medialle. Tilaston tiedoilla on keskeinen rooli kansallisen huumeitilanteen seurannassa. Lisäksi tilaston pohjalta raportoidaan Suomen huumeidenkäyttötietoja myös Euroopan unionin huumeiseurantakeskukselle (EMCDDA)¹.

Aineiston keruu päättyi vasta hiljattain. Vastauksia kyselyyn saatiin vielä marraskuussa 2018. Koska Suomessa on viime aikoina käyty varsin vilkasta huumausainepoliittista keskustelua ja kyselyn tuloksiinkin on kohdistunut huomattavaa mielenkiintoa, olemme halunneet saattaa joitakin perustuloksia julkiseen keskusteluun jo aineiston analyysin alkuvaiheessa. Neljä vuotta on huumeitilanteen seurannassa pitkä aika, joten edellisen, vuoden 2014 tutkimuksen tulokset ovat jo jonkin aikaa kaivanneet päivittämistä. Tarkempia ja syvemmälle meneviä analyyseja aineistosta tullaan julkaisemaan myöhemmin syksyllä 2019.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston tiedot perustuvat neljän vuoden välein toteutettavaan Huumeikyselysikin kutsuttuun Päihdetutkimukseen. Postikyselyiden sarja käynnistyi vuonna 1992 sosiaali- ja terveysministeriön erityisrahoituksella. Vuodesta 1998 lähtien kyselyä jatkettiin Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakesissa. Stakesin ja Kansanterveyslaitoksen fuusion myötä tutkimusperinne siirtyi vuonna 2009 perustettuun Terveiden ja hyvinvoinnin laitokseen (THL). Vertailukelpoiset Päihdetutkimukset on toteutettu vuosina 1992, 1996, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014 sekä viimeisin syksyllä 2018.

Tiedonkeruu on toteutettu postikyselyinä koko aikasarjan ajan, ja tiedonkeruun on suorittanut Tilastokeskus. Vuodesta 2010 lähtien kyselyyn on voinut vastata myös internetissä henkilökohtaisen tunnuksen ja salasanan avulla. Otos poimitaan systemaattisena satunnaisotantana Väestörekisterikeskuksen tietojen mukaisesta suomalaisesta väestöstä, pois lukien Ahvenanmaa, laitoksissa asuva väestö sekä vailla vakinaista asuntoa olevat.

Kohdejoukon muodostavat 15–69-vuotiaat suomalaiset, mutta jotta huumeiden käytön kannalta aktiivisimmasta väestönosasta saataisiin riittävästä vastauksia, vuodesta 2002 lähtien nuoremmista ikäryhmistä on tehty yliotanta (15–34-vuotiaat vuosina 2002 ja 2006, 15–39-vuotiaat vuosina 2010, 2014 ja 2018). Nuorten yliotanta sekä väestöryhmittäiset erot vastausaktiivisuudessa on painotettu vastaamaan koko väestön ikä-, sukupuoli- ja aluejakaumia.

Tiedonkeruun ensimmäisinä vuosina kohdejoukon ikärajaus oli hieman erilainen (18–74 vuotta 1992 ja 16–75 vuotta 1996). Näiltä vuosilta tilaston ulkopuolelle on rajattu yli 69-vuotiaat, mutta alaikärajaksi on kuitenkin valittu 15 vuotta, huolimatta siitä, että vuosina 1992 ja 1996 nuorimmat vastaajat olivat hieman tätä vanhempia.

Vuonna 2018 Päihdetutkimukseen vastasi 3229 henkilöä ja vastausosuudeksi muodostui 46 prosenttia. Muiden vuosien vastaajamäärät ja vastausosuudet löytyvät taulukosta 1. Vastausaktiivisuus on selvästi laskenut ensimmäisten kyselyiden melko korkeista vastausosuuksista.

---

¹ http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/8585/20181816_TDAT18001FIN_PDF.pdf

Taulukko 1. Perustiedot huumeaiheisista väestökyselyistä

	1992	1996	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Kohdejoukon ikä (v.)	18–74	16–75	15–69	15–69	15–69	15–69	15–69	15–69
Yliotanta (v.)	ei	ei	ei	15–34	15–34	15–39	15–39	15–39
Otoksen koko yhteensä	5000	4500	3250	4053	5500	4250	7000	7000
Vastaajien lukumäärä	3457	3000	2143	2541	3029	2023	3485	3229
15–69-v. vastaajia	3243	2826	2143	2541	3029	2023	3485	3229
Vastausprosentti								
Kaikki	71	68	66	63	55	48	50	46
Naiset	75	72	72	68	64	54	55	51
Miehet	66	62	60	57	46	41	45	42

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastokeskus toimittaa kerätyt tiedot THL:ään, missä ne tarkistetaan mahdollisten virheiden, puutteiden ja epäloogisuuksien havaitsemiseksi. Epäselvät tiedot tarkistetaan ja ne korjataan mahdollisuuksien mukaan. Tilastokeskuksen THL:ään toimittama aineisto on anonymi, ja yksittäinen vastaaja ei ole tunnistettavissa aineistosta edes epäsuorasti.

Tilasto perustuu vastaajien itsensä ilmoittamiin tietoihin. Koska osa tiedonkeruulomakkeen kysymyksistä on arkaluontoisia (esimerkiksi huumeiden käyttöä koskevat kysymykset), ei ole tarkkaa tietoa siitä, kuinka rehellisesti niihin vastataan. On mahdollista, että asioita on unohdettu, kaunisteltu tai salailtu. Aikasarjassa tällaisten virhelähteiden merkityksen voi olettaa pysyvän suunnilleen samankaltaisena vuodesta toiseen.

Otantamenetelmä rajaa laitoksissa asuvan väestön sekä vailla vakinaista asuntoa olevat ulkopuolelle, minkä vuoksi erityisesti huumeita ongelmallisesti käyttävät henkilöt jäävät helposti aliedustetuiksi tilastossa. He saattavat myös olla muita haluttomampia vastaamaan tutkimukseen.

Vuoden 2014 tiedonkeruun yhteydessä toteutettiin lyhyt haastattelututkimus tavoitteena saada tietoa huumeiden käytön yleisyydestä katoon jääneillä henkilöillä. Tämän perusteella näytti siltä, että kyselyyn vastaamatta jättäneillä henkilöillä huumeiden käyttö on suunnilleen yhtä yleistä kuin kyselyyn vastanneillakin^{2,3}.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Päihdetutkimuksesta saadaan tietoa suomalaisten huumeiden käytöstä ja niihin liittyvistä asenteista neljän vuoden välein. Tiedot julkaistaan noin puoli vuotta tiedonkeruun päättymisen jälkeen.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Ensimmäiset tiedot suomalaisten huumeiden käytöstä ja huumeasenteista julkaistaan tilastoraportissa tilaston verkkosivuilla. Kattavampi taulukkoraportti julkaistaan myöhemmin. Aineistosta julkaistaan myös artikkeleita erillisteemoista.

² Hakkarainen P, Karjalainen K, Ojajärvi A & Salasuo M. Huumeasaineiden ja kuntodopingin käyttö ja niitä koskevat mielialat Suomessa vuonna 2014. Yhteiskuntapolitiikka 2015; 80: 319–333. <http://www.julkari.fi/handle/10024/126845>

³ Karjalainen K, Savonen J & Hakkarainen P. 2016. Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet – Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992–2014. Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL). Raportti 2/2016. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere. <http://www.julkari.fi/handle/10024/130530>

Tilastojen vertailukelpoisuus

Vertailukelpoisuuden varmistamiseksi tiedonkeruu on toteutettu asetelmaltaan ja kysymyksiltään samankaltaisena koko aikasarjan ajan.

Huumeiden käyttöä koskevat kysymykset ja osa asennekysymyksistä pohjautuu EMCDDA:n toimesta laadittuun mallilomakkeeseen, mikä mahdollistaa tietojen eurooppalaisen vertailun.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportissa käytetään vakiintuneita käsitteitä ja luokituksia. Tiedot kerätään koko maan tasolla.

Uusia huumeita on lisätty kyselylomakkeelle niiden markkinoille tulon myötä, esimerkiksi GHB/GBL vuonna 2006, MDPV vuonna 2010 ja metamfetamiini, synteettiset kannabinoideit ja synteettiset katinonit vuonna 2014.

Kyselyyn on vuodesta 2010 lähtien liitetty dopingaineiden käyttöä koskeva osio. Tältä osin tiedonkeruuta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö ja dopingkysymysten raportoinnista vastaa Nuorisotutkimusverkosto.

Keskeisimmät kysymykset pysyvät samoina tiedonkeruusta toiseen. Näiden pysyvien osien lisäksi lomakkeelle voidaan kuitenkin lisätä vaihtuvia osia kulloiseenkin tiedontarpeeseen pohjautuen.

Vuoden 2018 tilaston erityiskysymykset

Vuoden 2018 kyselyyn lisättiin kysymyksiä huumeiden hankintatavoista ja kannabiksen käytön haitoista, minkä lisäksi lääkkeiden ei-lääkinnällistä käyttöä koskevia kysymyksiä päivitettiin eurooppalaisten vertailujen mahdollistamiseksi. Näitä tietoja ei sisällytetty tilastoraporttiin vaan niistä raportoidaan myöhemmin.

Vaikka kyselyyn vastasi yli 3000 henkilöä, vuoden 2018 vastausprosentti (46 %) on aikasarjan matalin. Joskin vastausosuudet ovat 2010-luvulla pysyneet suunnilleen samalla tasolla. Vastausaktiivisuuden lasku on kansainvälinen ilmiö ja vastaajien tavoittaminen on nykyään vaikeaa kaikilla tiedonkeruumenetelmillä. Tämä on näkynyt muissakin eurooppalaisissa huumeaiheisissa väestökyselyissä jo pidemmän aikaa⁴.

Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet -tilasto julkaistaan nyt ensimmäistä kertaa osana THL:n virallista tilastotuotantoa.

---

⁴ Decorte T, Mortelmans D, Tieberghien J & De Moor S. 2009. Drug use: an overview of general population surveys in Europe. EMCDDA Thematic papers. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. https://www.belspo.be/belspo/organisation/Publ/pub_ostc/Drug/rDR35Genpop_en.pdf

www.tilastokeskus.fi/vastaaKäyttäjätunnus Salasana

Päihdetutkimus 2018 – vastaamalla vaikutat!

Kutsuimme sinut muutama viikko sitten osallistumaan päihteisiin liittyvään tutkimukseen. Mikäli olet jo vastannut kyselyyn, kiitämme aktiivisuudestasi! Jos et ole vielä ehtinyt vastata, se on nyt mahdollista myös paperilomakkeella.

Tutkimustulokset antavat parhaan kuvan päihteiden käytöstä ja niihin liittyvistä mielipiteistä vain, jos mahdollisimman monet vastaavat. Osallistumalla tutkimukseen varmistat, että tutkijat ja päätöksentekijät saavat työnsä tueksi luotettavaa tietoa. Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan myös **viisi 500 euron lahjakorttia** Verkkokauppaan (www.verkkokauppa.com).

Vastaa paperilomakkeella tai internetissä

Jos täytät tämän paperilomakkeen, palauta se 1.11.2018 mennessä oheisessa valmiiksi maksetussa kirjekuoressa Tilastokeskukseen.

Jos vastaat internetissä, löydät internetosoitteen sekä henkilökohtaiset tunnuksetsi tämän sivun oikeasta yläkulmasta.

Antamasi tiedot ovat luottamuksellisia

Kysymyksiin vastataan nimettömänä. Tilastokeskus poistaa aineistosta kaikki tunnistetiedot, ennen kuin se luovutetaan Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkijoille. Tulokset julkaistaan tilastoina ja taulukoina, joista ei voi tunnistaa yksittäisen henkilön vastauksia.

Yhteystiedot

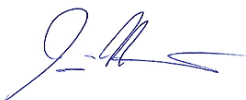
Lisätietoja tutkimuksesta löydät internetistä osoitteesta www.thl.fi/paihdetutkimus ja www.tilastokeskus.fi/paihdetutkimus.

Tutkimuksen sisällöstä vastaavat THL:ssä Karoliina Karjalainen (puh. 029 524 7933) ja Pekka Hakkarainen (puh. 029 524 7161). Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi.

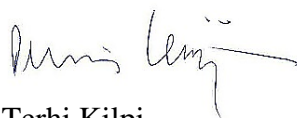
Tiedonkeruun toteutuksesta vastaavat Tilastokeskuksessa Anna-Riikka Aarnio (puh. 029 551 3555) ja Päivi Hokka (puh. 029 551 3557). Sähköposti: paihdetutkimus@tilastokeskus.fi.

Kiitos yhteistyöstä!

Tilastokeskus

Jussi Heino
tilastojohtaja

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen

Terhi Kilpi
johtaja

Nuorisotutkimusverkoston

Sinikka Aapola-Kari
tutkimusjohtaja

Tietosuoja

Tilastokeskus on valtion virasto, joka tekee yhteiskuntaoloja kuvaavia tilastoja ja tutkimuksia. Päihdetutkimus on THL:n toteuttama tutkimushanke, jossa Tilastokeskus vastaa tiedon keräämisestä. Tutkimusaineistoa varten täydennämme antamiasi tietoja hallinnollisista rekistereistä saatavilla tiedoilla. Näitä tietoja ovat perhe- ja koulutustiedot, tulo- ja etuustiedot sekä väestölliset muuttajat (esimerkiksi ikä, sukupuoli, siviilisääty, äidinkieli ja aluetiedot).

Tilastokeskus luovuttaa aineiston THL:n tutkijoille tunnisteettomana. Tutkimukseen osallistuneiden tunnistaminen aineistosta ei ole mahdollista. Henkilötietojesi käsittelyoikeus Päihdetutkimuksessa perustuu Suomen lakiin ja EU:n tietosuoja-asetuksen tarkoittamaan yleiseen etuun. Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus on nähtävissä osoitteessa www.thl.fi/paihdetutkimus. Kyselyn vastauksista muodostettu aineisto arkistoidaan tunnisteettomana myös Tampereen yliopiston yhteydessä toimivaan Tietoarkistoon jatkotutkimuksissa hyödynnettäväksi. Tietosuojavastaavan sähköpostiosoite on tietosuoja@thl.fi.

Lomakkeen täyttöohje

Vastaa kysymyksiin valitsemalla (rasti ruutuun) se vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa **sinun** tilannettasi tai mielipidettäsi. Valitse jokaisesta kohdasta vain yksi vastausvaihtoehto, ellei toisin pyydetä.

Joissakin kysymyksissä pyydetään lisäksi kirjoittamaan vastaus sille varattuun tilaan. Jos kysymykseen sisältyy osia (a, b, c jne.), vastaa jokaiseen niistä erikseen.

Jos kysymykseen merkitsemäsi vaihtoehdon jäljessä pyydetään siirtymään johonkin tiettyyn kysymykseen, välissä oleviin kysymyksiin ei tarvitse vastata. Tarkista kuitenkin, että olet siirtynyt oikeaan kysymykseen.

OHJE ALKOHOLIANNOSTEN LASKEMISEKSI

		Annoksia	
KESKIOLUT, SIIDERI TAI LONG DRINK (n. 4,5 %)	Pullo	33 cl	1
	6 pulloa		6
	Tuoppi	50 cl	1.5
	4 tuoppia		6
	Kori	24 pulloa	24
VAHVA OLUT, IV OLUT TAI VAHVA SIIDERI (n. 5,5 %)	Pullo	33 cl	1.2
	5 pulloa		6
	Tuoppi	50 cl	1.8
	3 tuoppia		5.5
	Kori	24 pulloa	29
PUNA-, VALKO- TAI KUOHUVIINI (8–14 %)	Lasi	12 cl	1
	Iso lasi	24 cl	2
	½ pulloa	37 cl	3
	Pullo	75 cl	6
VÄKEVÄ VIINI (15–22 %)	Pieni lasi	8 cl	1
	½ pulloa	25 cl	3
	Pieni pullo	50 cl	6
	Pullo	75 cl	9
VÄKEVÄT JUOMAT (Yli 22 %)	Ravintola-annos	4 cl	1
	½ pulloa	25 cl	6
	Pullo	50 cl	13
	Pullo	70 cl	19

Jos käyttämäsi alkoholijuoma ei kuulu mihinkään edellä mainituista, vertaa sen likimääräistä vahvuutta esitettyihin juomiin ja arvioi annosmäärä sen perusteella.

1. Mikä on sukupuolesi?

- 1 Mies
 2 Nainen
 3 Muu

2. Minä vuonna olet syntynyt?

____|____|____|____|

3. Mikä on pääasiallinen asuinpaikkasi?

- 1 Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen)
 2 Muu yli 100 000 asukkaan kaupunki
 3 50 000–100 000 asukkaan kaupunki
 4 Pienempi kaupunki
 5 Maaseudun asutuskeskus tai taajama
 6 Muu maaseutu

4. Mitkä ovat perhesuhteesi? Oletko:

- 1 Naimaton
 2 Avoliitossa
 3 Naimisissa tai rekisteröidyssä parisuhteessa
 4 Eronnut tai asumuserossa
 5 Leski

5. Keitä asuu kanssasi samassa taloudessa?

- 1 Asun yksin
 2 Asun perheeni kanssa
 3 Asun muiden henkilöiden kanssa

6. Asuuko kanssasi omia tai puolisosi alaikäisiä lapsia?

- 1 Kyllä
 2 Ei

7. Mikä on peruskoulutuksesi?

- 1 Osa kansa- tai peruskoulua tai vähemmän
 2 Kansakoulu tai kansalaiskoulu
 3 Peruskoulu tai keskikoulu
 4 Ylioppilastutkinto

8. Mikä on ammattikoulutuksesi?

- 1 Ammattikoulu
 2 Ammatillinen opisto
 3 Ammattikorkeakoulu tai muu alempi korkeakoulututkinto
 4 Ylempi korkeakoulututkinto
 5 Akateeminen jatkotutkinto
 6 Ei mikään näistä

9. Poltatko savukkeita, sikareita tai piippua?

- 1 Kyllä, päivittäin
 2 Kyllä, lähes päivittäin
 3 Kyllä, poltan silloin tällöin
 4 Olen polttanut aiemmin, mutta olen lopettanut
 5 En ole polttanut koskaan

10. Käytätkö nuuskaa?

- 1 Kyllä, päivittäin tai lähes päivittäin
 2 Kyllä, käytän silloin tällöin
 3 Olen käyttänyt aiemmin, mutta olen lopettanut
 4 Olen kokeillut muutaman kerran
 5 En ole koskaan kokeillut tai käyttänyt nuuskaa

11. Käytätkö sähkösavukkeita tai vastaavia vaporisaattoreita (esim. "vape pen")?

- 1 Kyllä, päivittäin tai lähes päivittäin
 2 Kyllä, käytän silloin tällöin
 3 Olen käyttänyt aiemmin, mutta olen lopettanut
 4 Olen kokeillut muutaman kerran
 5 En ole käyttänyt koskaan → Siirry kysymykseen 15.

12. Ovatko käyttämäsi sähkösavukkeet tai vaporisaattorit (esim. "vape pen") sisältäneet:

	Aina tai useimmiten	Joskus	Ei koskaan	En tiedä
a) nikotiinia?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
b) jotain muuta vaikuttavaa ainetta, mitä? _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
c) pelkästään makuaineita?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

13. Oletko käyttänyt sähkösavukkeita seuraavista syistä:

	Kyllä	En
a) koska se on halvempaa kuin tupakointi?	1 ☐	2 ☐
b) koska se on terveellisempää kuin tupakointi?	1 ☐	2 ☐
c) lopettaaksesi tupakoinnin?	1 ☐	2 ☐
d) muusta syystä, mistä? _____	1 ☐	2 ☐

14. Ovatko viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana käyttämäsi sähkösavukkeet sisältäneet:

Mikäli et ole käyttänyt sähkösavukkeita viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, siirry kysymykseen 15.

	Kyllä	Ei
a) tupakkamakua?	1 ☐	2 ☐
b) jotain muuta makua, mitä? _____	1 ☐	2 ☐

15. Oletko joskus nauttinut jotain alkoholijuomaa?

Alkoholijuomia ovat mm. keskiolut, vahva olut, siideri, long drink -juomat, viinit ja väkevät alkoholijuomat. Älä laske alkoholijuomaksi enintään 2,8 % alkoholia sisältäviä juomia kuten esim. ykkösolutta.

- 1 Kyllä, viimeisten 30 päivän aikana
- 2 Kyllä, viimeisten 12 kuukauden aikana
- 3 Kyllä joskus, mutta en viimeisten 12 kuukauden aikana
- 4 En koskaan → Siirry kysymykseen 21.

16. Kuinka usein juot alkoholijuomia?

- 1 Päivittäin tai lähes päivittäin
- 2 4–5 kertaa viikossa
- 3 2–3 kertaa viikossa
- 4 Kerran viikossa
- 5 2–3 kertaa kuukaudessa
- 6 Noin kerran kuukaudessa
- 7 Muutaman kerran vuodessa
- 8 1–2 kertaa vuodessa
- 9 Harvemmin kuin kerran vuodessa → Siirry kysymykseen 20.

17. Kuinka monta annosta alkoholia tavallisesti juot niinä päivinä, jolloin käytät alkoholia?

Katso ohjeet annosten laskemiseksi lomakkeen sivulta 2.

- 1 1–2 annosta
- 2 3–4 annosta
- 3 5–6 annosta
- 4 7–9 annosta
- 5 10–13 annosta
- 6 14 annosta tai enemmän

18. Kuinka usein juot kerralla...

jos olet nainen: neljä annosta tai enemmän?

jos olet mies: kuusi annosta tai enemmän?

Katso ohjeet annosten laskemiseksi lomakkeen sivulta 2. Jos olet muunsukupuolinen, voit valita itse, kumman annosmäärän mukaan vastaat kysymykseen.

- 1 Vähintään 4 kertaa viikossa
- 2 2–3 kertaa viikossa
- 3 Noin kerran viikossa
- 4 1–3 kertaa kuukaudessa
- 5 3–10 kertaa vuodessa
- 6 1–2 kertaa vuodessa
- 7 Harvemmin tai en koskaan

19. Kuinka monta annosta joit sinä päivänä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, jolloin joit eniten alkoholia (olutta, siideriä, viiniä, väkeviä tai mitä tahansa alkoholijuomaa)?

Katso ohjeet annosten laskemiseksi lomakkeen sivulta 2.

- 1 Join _____ annosta
- 2 En ole juonut alkoholia viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana

20. Oletko ollut humalassa, ja jos olet, minkä ikäisenä olit ensimmäisen kerran humalassa?

- 1 Olin _____ vuoden ikäinen
- 2 En ole koskaan ollut humalassa

Seuraavat kysymykset koskevat erilaisia huumeisiin ja muihin päihteisiin liittyviä asioita.
Pyydämme sinua ottamaan niihin kantaa.

21. Ovatko huumeet mielestäsi ongelma:

	Ei lainkaan ongelma	Vähäinen ongelma	Kohtalainen ongelma	Suuri ongelma
a) maassamme?	1 <input type="text"/>	2 <input type="text"/>	3 <input type="text"/>	4 <input type="text"/>
b) asuinalueellasi?	1 <input type="text"/>	2 <input type="text"/>	3 <input type="text"/>	4 <input type="text"/>

22. Pelkäätkö joutuvasi väkivallan kohteeksi muiden ihmisten huumeiden käytön vuoksi?

- 1 Kyllä
- 2 En
- 3 Vaikea sanoa

23. Pitäisikö huumeiden käytöstä mielestäsi rangaista? Jos kyllä, millä tavalla?

- 1 Ei pitäisi rangaista
- 2 Kyllä, sakkorangaistuksella
- 3 Kyllä, vankeusrangaistuksella
- 4 Kyllä, muulla tavalla, miten? _____

24. Mitä mieltä olet seuraavista asioista?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
a) Huumeita voi käyttää myös sellaisella kohtuullisella tavalla, josta ei aiheudu ongelmia	1 <input type="text"/>	2 <input type="text"/>	3 <input type="text"/>	4 <input type="text"/>	5 <input type="text"/>
b) Marihuanan ja hasiksen käyttö tulisi olla sallittua	1 <input type="text"/>	2 <input type="text"/>	3 <input type="text"/>	4 <input type="text"/>	5 <input type="text"/>

25. Jotkut huumausaineepoliittiset toimenpiteet ovat herättäneet keskustelua ja väittelyä. Mitä mieltä olet seuraavista toimenpiteistä tai palveluista?

	Pidän täysin hyväksyttävänä	Pidän osittain hyväksyttävänä	En hyväksy	Vastustan ehdottomasti	En osaa sanoa
a) Huumeiden käyttäjille tarkoitetut terveysneuvontapisteet (joissa voi vaihtaa käytetyt ruiskut ja neulat puhtaisiin välineisiin)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
b) Korvaavien lääkkeiden (metadoni, buprenorfiini) käyttö opioidiriippuvaisten hoidossa	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
c) Huumeiden käyttäjille tarkoitetut pistohuoneet/käyttöhuoneet (yliannosten vähentämiseksi ja käytön ehkäisemiseksi julkisilla paikoilla)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
d) Huumausaineen anonyymi testausmahdollisuus laboratoriossa (myrkytystapausten välttämiseksi)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
e) Naloksonin (vasta-aine opiaattien yliannostukseen) jakaminen käyttäjille ja heidän lähipiirilleen	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
f) Huumetestit työpaikoilla	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
g) Poliisin oikeus esiintyä huumeiden ostajana (ns. valeosto-oikeus)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

26. Kuinka suuri terveydellinen tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos ihmiset tekevät seuraavia asioita?

	Ei lainkaan riskiä	Vähäinen riski	Kohtalainen riski	Suuri riski
a) Polttavat yhden tai useampia askeja savukkeita päivässä	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
b) Juovat itsensä humalaan ainakin kerran viikossa	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
c) Kokeilevat kannabista kerran tai kaksi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
d) Käyttävät kannabista säännöllisesti	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
e) Kokeilevat ekstaasia kerran tai kaksi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
f) Käyttävät ekstaasia säännöllisesti	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
g) Kokeilevat amfetamiinia kerran tai kaksi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
h) Käyttävät amfetamiinia säännöllisesti	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
i) Kokeilevat heroiniä kerran tai kaksi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
j) Käyttävät heroiniä säännöllisesti	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
k) Käyttävät reseptilääkkeitä väärin kerran tai kaksi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
l) Käyttävät reseptilääkkeitä väärin säännöllisesti	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
m) Käyttävät muuntohuumeita kerran tai kaksi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
n) Käyttävät muuntohuumeita säännöllisesti	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

27. Tulisiko seuraavista teoista mielestäsi rangaista vai ei?

	Ei tulisi rangaista	Tulisi rangaista
a) Kannabiksen käyttö	1 ☐	2 ☐
b) Alkoholin ja lääkkeiden sekakäyttö	1 ☐	2 ☐
c) Lääkkeiden ostaminen katukaupasta	1 ☐	2 ☐
d) Kannabiskasvien kasvattaminen	1 ☐	2 ☐
e) Huumaavaa ainetta sisältävien sienien poimiminen	1 ☐	2 ☐
f) Huumeiden hankkiminen internetistä	1 ☐	2 ☐
g) Kokaiinin lähettäminen postitse	1 ☐	2 ☐

28. Pitäisikö mielestäsi kannabista voida hankkia laillisesti?

- 1 Kyllä, mihin tahansa tarkoitukseen
- 2 Kyllä, mutta vain lääkekäyttöön
- 3 Ei mihinkään tarkoitukseen → Siirry kysymykseen 30.

29. Mistä ja millä tavalla kannabista pitäisi voida hankkia?

	Kyllä	Ei
a) Ostamalla mistä tahansa kaupasta tai kioskista	1 ☐	2 ☐
b) Ostamalla erikoismyymälästä tai Alkosta	1 ☐	2 ☐
c) Ostamalla apteekista ilman reseptiä	1 ☐	2 ☐
d) Ostamalla apteekista lääkärin määräämällä reseptillä	1 ☐	2 ☐
e) Ostamalla internetistä	1 ☐	2 ☐
f) Osuuskuntaviljelyn (kannabisklubi) jäsenyyden kautta	1 ☐	2 ☐
g) Kasvattamalla itse	1 ☐	2 ☐
h) Muuten, miten? _____	1 ☐	2 ☐

30. Jos huumeiden käyttö ei olisi laitonta, olisitko kiinnostunut kokeilemaan tai käyttämään:

	Kyllä, käyttämään	Kyllä, kokeilemaan	En	En osaa sanoa
a) hasista tai marihuanaa?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
b) ekstaasia?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
c) heroinia?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

Huumeiden tarjonta ja käyttö

31. Tunnetko henkilökohtaisesti ihmisiä, jotka käyttävät huumeita?

1 Kyllä

2 En

32. Onko sinulle tarjottu joko ilmaiseksi tai ostettavaksi jotain huumausainetta?

1 Kyllä

2 Ei → Siirry kysymykseen 34.

33. Kuinka monta kertaa viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana sinulle on tarjottu jotain huumausainetta Suomessa:

	Ei kertaakaan	1–2 kertaa	3–5 kertaa	6–9 kertaa	10 kertaa tai enemmän
a) ilmaiseksi?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
b) ostettavaksi?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

34. Kuvitellaan, että haluaisit hankkia seuraavia aineita. Kuinka vaikeaa tai helppoa sinun olisi saada hankituksi 24 tunnin sisällä:

	Mahdotonta	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Hyvin helppoa	En osaa sanoa
a) kannabista?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
b) muuta huumausainetta?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
c) huumaavia lääkkeitä (esim. opioideja tai bentsodiatsepiineja)?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
d) dopingaineita?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

35. Oletko joskus kokeillut tai käyttänyt jotain huumausainetta (kuten hasista, marihuanaa, amfetamiinia, heroiniä tai muita vastaavia aineita)?

1 Kyllä

2 En → Siirry sivulle 14 kysymykseen 47.

36. Oletko joskus elämäsi aikana kokeillut tai käyttänyt seuraavia aineita ja jos olet, minkä ikäisenä kokeilit ensimmäisen kerran ja minkä ikäisenä viimeksi käytit:

Laita rasti ruutuun kaikkien niiden aineiden kohdalla, joita olet kokeillut tai käyttänyt ja kirjoita ikä viivalle.

	Kyllä	Ikä ensimmäisellä kerralla	Ikä viime kerralla
a) hasista ("hasaa", "laattaa", "lätkää")?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
b) marihuanaa ("kukkaa", "ruohoa", "maria")?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
c) amfetamiinia?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
d) metamfetamiinia?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
e) heroiniä?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
f) buprenorfiinia (Subutex, Suboxone, Temgesic) muutoin kuin korvaushoidossa?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
g) metadonia muutoin kuin korvaushoidossa?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
h) muita opioideja huumeena (esim. tramadoli, fentanyl, kodeiini, oksikodoni, morfiini)?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
i) kokaiinia tai crackia?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
j) releviiniä?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
k) LSD:tä?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
l) ekstaasia?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
m) GHB:tä ("gammaa") tai GBL:ää ("lakkaa")?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
n) MDPV:tä, alfa-PVP:tä tai muita synteettisiä katinoneja?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
o) synteettisiä kannabinoideja ("JWH:ta", "jehovaa")?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
p) huumaavia sieniä?	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
q) muuta ainetta, mitä? _____	☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana

37. Oletko viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana kokeillut tai käyttänyt jotain huumausainetta?

1 Kyllä

2 En → Siirry kysymykseen 47.

38. Mitä aineita olet kokeillut tai käyttänyt viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana?*Laita rasti ruutuun kaikkien niiden aineiden kohdalla, joita olet kokeillut tai käyttänyt.*

	Kyllä
a) Hasista ("hasaa", "laattaa", "lätkeä")?	☐
b) Marihuanaa ("kukkaa", "ruohoa", "maria")?	☐
c) Amfetamiinia?	☐
d) Metamfetamiinia?	☐
e) Heroiinia?	☐
f) Buprenorfiinia (Subutex, Suboxone, Temgesic) muutoin kuin korvaushoidossa?	☐
g) Metadonia muutoin kuin korvaushoidossa?	☐
h) Muita opioideja huumeena (esim. tramadoli, fentanyl, kodeiini, oksikodoni, morfiini)?	☐
i) Kokaiinia tai crackia?	☐
j) Releiviiniä?	☐
k) LSD:tä?	☐
l) Ekstaasia?	☐
m) GHB:tä ("gammaa") tai GBL:ää ("lakkaa")?	☐
n) MDPV:tä, alfa-PVP:tä tai muita synteettisiä katinoneja?	☐
o) Synteettisiä kannabinoideja ("JWH:ta", "jehovaa")?	☐
p) Huumaavia sieniä?	☐
q) Muuta ainetta, mitä? _____	☐

39. Mistä olet saanut tai hankkinut käyttämäsi huumeet viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana?

	Aina tai useimmiten	Joskus	En koskaan
a) Ystäviltä tai ystävien ystäviltä	1 ☐	2 ☐	3 ☐
b) Tutuilta diilereiltä	1 ☐	2 ☐	3 ☐
c) Kadulta/festareilta/klubeilta (ennalta tuntemattomilta diilereiltä)	1 ☐	2 ☐	3 ☐
d) Darknet-kauppapaikasta	1 ☐	2 ☐	3 ☐
e) Avoimesta verkosta (ei darknet-kauppapaikoista)	1 ☐	2 ☐	3 ☐
f) WhatsAppin kautta myyvilta diilereiltä/ystäviltä	1 ☐	2 ☐	3 ☐
g) Muiden sosiaalisen median sovellusten (esim. Facebook, Snapchat, Instagram, Tinder jne.) kautta myyvilta diilereiltä/ystäviltä	1 ☐	2 ☐	3 ☐
h) Valmistamalla tai kasvattamalla itse	1 ☐	2 ☐	3 ☐
i) Muualta	1 ☐	2 ☐	3 ☐

40. Oletko viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana kokeillut tai käyttänyt jotain huumausainetta?

- 1 Kyllä
2 En → Siirry kysymykseen 42.

41. Mitä aineita olet kokeillut tai käyttänyt ja kuinka monena päivänä viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

Laita rasti ruutuun kaikkien niiden aineiden kohdalla, joita olet kokeillut tai käyttänyt ja kirjoita päivien määrä viivalle.

	Kyllä	
a) Hasista ("hasaa", "laattaa", "lätkä")?	☐	→ ___ päivänä
b) Marihuanaa ("kukkaa", "ruohoa", "maria")?	☐	→ ___ päivänä
c) Amfetamiinia?	☐	→ ___ päivänä
d) Metamfetamiinia?	☐	→ ___ päivänä
e) Heroiinia?	☐	→ ___ päivänä
f) Buprenorfiinia (Subutex, Suboxone, Temgesic) muutoin kuin korvaushoidossa?	☐	→ ___ päivänä
g) Metadonia muutoin kuin korvaushoidossa?	☐	→ ___ päivänä
h) Muita opioideja huumeena (esim. tramadoli, fentanyyli, kodeiini, oksikodoni, morfiini)?	☐	→ ___ päivänä
i) Kokaiinia tai crackia?	☐	→ ___ päivänä
j) Releviiniä?	☐	→ ___ päivänä
k) LSD:tä?	☐	→ ___ päivänä
l) Ekstaasia?	☐	→ ___ päivänä
m) GHB:tä ("gammaa") tai GBL:ää ("lakkaa")?	☐	→ ___ päivänä
n) MDPV:tä, alfa-PVP:tä tai muita synteettisiä katinoneja?	☐	→ ___ päivänä
o) Synteettisiä kannabinoideja ("JWH:ta", "jehovaa")?	☐	→ ___ päivänä
p) Huumaavia sieniä?	☐	→ ___ päivänä
q) Muuta ainetta, mitä? _____	☐	→ ___ päivänä

Kannabis

42. Kuinka usein viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana olet käyttänyt hasista tai marihuanaa?

- 1 Päivittäin
2 Vähintään kerran viikossa
3 1–3 kertaa kuukaudessa
4 3–10 kertaa vuodessa
5 1–2 kertaa vuodessa
6 En ole käyttänyt viimeisten 12 kuukauden aikana → Siirry kysymykseen 47.

43. Onko kannabiksen käyttösi:

- 1 enimmäkseen viihdekäyttöä
2 enimmäkseen lääkekäyttöä
3 yhtä paljon molempia?

44. Mistä olet saanut tai hankkinut käyttämäsi kannabiksen viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana?

	Aina tai useimmiten	Joskus	En koskaan
a) Olen ostanut sen	1 ☐	2 ☐	3 ☐
b) Joku on tarjonnut minulle	1 ☐	2 ☐	3 ☐
c) Olen kasvattanut sen itse	1 ☐	2 ☐	3 ☐
d) Olen tuonut sen ulkomailta	1 ☐	2 ☐	3 ☐
e) Muulta, mistä? _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐

45. Kuinka usein nautit käyttämäsi kannabiksen:

	Aina tai useimmiten	Joskus	En koskaan
a) polttamalla?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
b) höyrystämällä sähkösavukkeella tai sähkösavukkeen tapaisella vaporisaattorilla (esim. "vape pen")?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
c) höyrystämällä muulla vaporisaattorilla?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
d) syömällä tai juomalla?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
e) muulla tavalla, millä? _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐

46. Kuinka usein:

	Ei koskaan	Harvoin	Silloin tällöin	Melko usein	Hyvin usein
a) olet käyttänyt kannabista aamulla ennen puoltapäivää?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
b) olet käyttänyt kannabista yksin ollessasi?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
c) sinulla on ollut vaikeuksia muistamisessa, kun olet käyttänyt kannabista?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
d) ystäväsi tai perheenjäsenesi ovat kehottaneet sinua vähentämään kannabiksen käyttöäsi?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
e) olet yrittänyt vähentää tai lopettaa kannabiksen käyttöäsi ja epäonnistunut siinä?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
f) sinulla on ollut kannabiksen käytöstäsi johtuvia ongelmia (riita, tappelu, onnettomuus, huono koulumenestys tms.)?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

KAIKKI JATKAVAT TÄSTÄ

47. Tunnetko henkilökohtaisesti ketään kannabiksen kasvattajaa?

- 1 Kyllä
2 En

48. Oletko itse kasvattanut kannabista?

- 1 En koskaan → Siirry kysymykseen 51.
2 Kyllä joskus, mutta en viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana
3 Kyllä, viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana

49. Kuinka monta satoa kannabista olet kasvattanut?

- 1 En ole vielä saanut ensimmäistä satoa valmiiksi
2 Yhden sadon
3 2–5 satoa
4 6–10 satoa
5 Yli 10 satoa

50. Minkä ikäisenä kasvatit kannabista ensimmäisen kerran?

____-vuotiaana

Lääkkeiden ei-lääkinnällinen käyttö

Lääkkeillä tarkoitetaan ainoastaan reseptillä saatavia lääkkeitä, muun muassa unilääkkeitä, rauhoittavia lääkkeitä tai vahvoja kipulääkkeitä. Lääkkeiden käyttöä ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen on esimerkiksi lääkkeen käyttäminen ilman lääkärin määräystä, suurempina annoksina tai eri tarkoituksiin kuin on määrätty.

51. Oletko joskus kokeillut tai käyttänyt lääkkeitä ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen?

- 1 Kyllä
2 En → Siirry kysymykseen 66.

52. Oletko viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana kokeillut tai käyttänyt lääkkeitä ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen?

- 1 Kyllä
2 En → Siirry kysymykseen 66.

53. Oletko viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana kokeillut tai käyttänyt lääkkeitä ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen?

- 1 Kyllä
2 En

Bentsodiatsepiinien ei-lääkinnällinen käyttö

Seuraavat kysymykset koskevat esimerkiksi unilääkkeinä tai rauhoittavina lääkteinä käytettävien bentsodiatsepiinien (kuten Diapam, Oxepam, Tenox, Xanor, Temesta tai Dormicum) ei-lääkinnällistä käyttöä.

54. Oletko viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana kokeillut tai käyttänyt bentsodiatsepiineja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen?

- 1 Kyllä
2 En → Siirry kysymykseen 60.

55. Kuinka usein olet käyttänyt bentsodiatsepiineja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana?

- 1 4 kertaa viikossa tai useammin
2 2–3 kertaa viikossa
3 2–4 kertaa kuukaudessa
4 Kerran kuukaudessa tai harvemmin

56. Oletko viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana kokeillut tai käyttänyt bentsodiatsepiineja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen?

- 1 Kyllä
2 En → Siirry kysymykseen 58.

57. Kuinka monena päivänä olet käyttänyt bentsodiatsepiineja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

Käytin ____ päivänä

58. Viimeksi kun käytit bentsodiatsepiineja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen, millä tavoin sait tai hankit ne?

- 1 Apteekista henkilökohtaisella reseptillä
2 Apteekista väärennetyllä reseptillä
3 Puolisolta, ystävältä tai muulta läheiseltä
4 Ostamalla katukaupasta tai muulta vieraalta henkilöltä
5 Tilaamalla internetistä (ilman reseptiä)
6 Muualta, mistä? _____

59. Oletko käyttänyt bentsodiatsepiineja päihtyäksesi?

- 1 Kyllä
2 En

Opioidien ei-lääkinnällinen käyttö

Seuraavat kysymykset koskevat kipulääkkeinä käytettävien opioidien (kuten Tramadol, Panacod tai Oxynorm) ei-lääkinnällistä käyttöä.

60. Oletko viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana kokeillut tai käyttänyt opioideja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen?

- 1 Kyllä
2 En → Siirry kysymykseen 66.

61. Kuinka usein olet käyttänyt opioideja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana?

- 1 4 kertaa viikossa tai useammin
2 2–3 kertaa viikossa
3 2–4 kertaa kuukaudessa
4 Kerran kuukaudessa tai harvemmin

62. Oletko viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana kokeillut tai käyttänyt opioideja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen?

- 1 Kyllä
2 En → Siirry kysymykseen 64.

63. Kuinka monena päivänä olet käyttänyt opioideja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

Käytin ____ päivänä

64. Viimeksi kun käytit opioideja ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen, millä tavoin sait tai hankit ne?

- 1 Apteekista henkilökohtaisella reseptillä
- 2 Apteekista väärennetyllä reseptillä
- 3 Puolisolta, ystävältä tai muulta läheiseltä
- 4 Ostamalla katukaupasta tai muulta vieraalta henkilöltä
- 5 Tilaamalla internetistä (ilman reseptiä)
- 6 Muualta, mistä? _____

65. Oletko käyttänyt opioideja päihtyäksesi?

- 1 Kyllä
- 2 En

Muut aineet

66. Oletko joskus kokeillut tai käyttänyt liimoja, tinneriä, liuottimia tai muita vastaavia aineita päihtymistarkoituksessa?

- 1 Kyllä
- 2 En → Siirry kysymykseen 69.

67. Oletko viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana kokeillut tai käyttänyt liimoja, tinneriä, liuottimia tai muita vastaavia aineita päihtymistarkoituksessa?

- 1 Kyllä
- 2 En → Siirry kysymykseen 69.

68. Oletko viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana kokeillut tai käyttänyt liimoja, tinneriä, liuottimia tai muita vastaavia aineita päihtymistarkoituksessa?

- 1 Kyllä
- 2 En

Eri aineiden samanaikainen käyttö

Samanaikaisella käytöllä tarkoitetaan kahden tai useamman aineen käyttöä yhdessä tai peräkkäin lyhyen ajan sisällä (esimerkiksi yhden päivän aikana). Kysymyksessä 36 on lueteltu tässä osiossa tarkoitettuja huumausaineita. Lääkkeillä tarkoitetaan esimerkiksi unilääkkeinä tai rauhoittavina lääkkeinä käytettäviä bentsodiatsepiineja (esim. Diapam, Oxepam, Tenox, Xanor), kipulääkkeinä käytettäviä opioideja (esim. Tramadol, Panacod, Oxynorm) sekä muita keskushermostoon vaikuttavia reseptilääkkeitä.

69. Oletko käyttänyt vähintään kahta eri ainetta samanaikaisesti (esimerkiksi alkoholia ja lääkkeitä, huumausaineita ja alkoholia, kahta eri huumausainetta/lääkettä)?

- 1 En koskaan → Siirry kysymykseen 71.
- 2 Kyllä joskus, mutta en viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana → Siirry kysymykseen 71.
- 3 Kyllä, viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana

70. Kuinka usein viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana olet käyttänyt:

	Vähintään kerran viikossa	1–3 kertaa kuukaudessa	3–10 kertaa vuodessa	1–2 kertaa vuodessa	En kertaakaan
a) lääkkeitä samanaikaisesti alkoholin kanssa?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
b) lääkkeitä samanaikaisesti huumausaineiden kanssa?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
c) hasista tai marihuanaa samanaikaisesti alkoholin kanssa?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
d) muita huumausaineita samanaikaisesti alkoholin kanssa?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
e) kahta tai useampaa huumausainetta samanaikaisesti?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
f) lääkkeitä, alkoholia ja huumeita samanaikaisesti?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

Dopingaineet

Dopingaineilla tarkoitetaan lihasmassan lisäämiseksi, urheilusuorituksen parantamiseksi ja/tai ulkonäön muokkaamiseksi otettuja anabolisia steroideja, testosteronia ja näiden johdannaisia, kasvuhormoneja, kasvutekijöitä, beeta2-agonisteja, istukkahormoneja ja antiestrogeeneja.

71. Mitä mieltä olet seuraavista asioista?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
a) Dopingaineita voi käyttää myös sellaisella kohtuullisella tavalla, josta ei aiheudu ongelmia	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
b) Dopingin käyttö pitäisi säätää Suomessa lailla rangaistavaksi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

72. Kuinka suuri terveydellinen tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos ihmiset tekevät seuraavia asioita?

	Ei lainkaan riskiä	Vähäinen riski	Kohtalainen riski	Suuri riski
a) Kokeilevat anabolisia steroideja kerran tai kaksi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
b) Käyttävät anabolisia steroideja säännöllisesti	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

73. Oletko joskus elämäsi aikana kokeillut tai käyttänyt dopingaineita liikuntasuorituksen, voiman tai ulkonäön parantamiseen?

- 1 Kyllä
2 En → Siirry kysymykseen 78.

74. Oletko joskus elämäsi aikana kokeillut tai käyttänyt seuraavia aineita (ei lääkärin sinulle määräämiä) ja jos olet, minkä ikäisenä kokeilit ensimmäisen kerran ja minkä ikäisenä viimeksi käytit?

Laita rasti ruutuun kaikkien niiden aineiden kohdalla, joita olet kokeillut tai käyttänyt ja kirjoita ikä viivalle.

	Kyllä	Ikä ensimmäisellä kerralla	Ikä viime kerralla
a) Testosteronia tai testosteronijohdannaisia	1 ☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
b) Anabolisia steroideja	1 ☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
c) Kasvuhormonia tai kasvutekijöitä	1 ☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
d) Klenbuterolia	1 ☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
e) Efedriiniä	1 ☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana
f) Muuta dopingainetta, mitä? _____	1 ☐	→ ____-vuotiaana	→ ____-vuotiaana

75. Oletko viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana kokeillut tai käyttänyt seuraavia aineita (ei lääkärin sinulle määräämiä)?

	Kyllä	En
a) Testosteronia tai testosteronijohdannaisia	1 ☐	2 ☐
b) Anabolisia steroideja	1 ☐	2 ☐
c) Kasvuhormonia tai kasvutekijöitä	1 ☐	2 ☐
d) Klenbuterolia	1 ☐	2 ☐
e) Efedriiniä	1 ☐	2 ☐
f) Muuta dopingainetta, mitä? _____	1 ☐	2 ☐

76. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten dopingaineiden käyttötapaasi?

- 1 Kertakokeilu
 2 Kuuriluontoista (käytössä taukoja)
 3 Jatkuvaa (käytössä ei taukoja)

77. Mihin tarkoitukseen ensisijaisesti käytät (tai aiemmin käytit) dopingaineita?

- 1 Suorituksen parantamiseen
 2 Voiman lisäämiseen
 3 Ulkonäön parantamiseen
 4 Muuhun, mihin? _____

Terveys ja liikunta

78. Mitä mieltä olet nykyisestä terveydentilastasi?

- 1 Erittäin hyvä
 2 Melko hyvä
 3 Keskinkertainen
 4 Melko huono
 5 Erittäin huono

79. Onko lääkäri määrännyt sinulle sairauden hoitoon seuraavia lääkkeitä:

	Kyllä, viimeisten 12 kk:n aikana	Kyllä, mutta ei viimeisten 12 kk:n aikana	Ei koskaan
a) unilääkkeitä?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
b) vahvoja kipua lievittäviä lääkkeitä (opioideja)?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
c) rauhoittavia lääkkeitä?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
d) masennuslääkkeitä?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
e) stimuloivia lääkkeitä (esim. tarkkaavaisuushäiriön hoitoon)?	1 ☐	2 ☐	3 ☐
f) buprenorfiinia (esim. Subutex, Suboxone) tai metadonia korvaushoitoon?	1 ☐	2 ☐	3 ☐

80. Onko sinulla ollut terveysongelmia, joiden uskot aiheutuneen:

	Kyllä, viimeisten 12 kk:n aikana	Kyllä, mutta ei viimeisten 12 kk:n aikana	Ei koskaan	En käytä kyseistä ainetta
a) alkoholin käytöstäsi?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
b) huumeiden käytöstäsi?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
c) rauhoittavien, uni- tai kipulääkkeiden käytöstäsi?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
d) eri aineiden samanaikaisesta käytöstä?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
e) dopingaineiden käytöstäsi?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

81. Oletko ollut hoidossa alkoholin, huumeiden tai muiden päihteiden käytön vuoksi?

- 1 En
- 2 Kyllä, mutta en viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana
- 3 Kyllä, viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana

82. Kuinka monta kertaa viikossa harrastat urheilua tai liikuntaa?

- 1 En harrasta liikuntaa → Siirry kysymykseen 85.
- 2 Harvemmin kuin kerran viikossa
- 3 1–2 kertaa viikossa
- 4 3–4 kertaa viikossa
- 5 5–7 kertaa viikossa
- 6 8 kertaa viikossa tai useammin

83. Onko liikunta sinulle ensisijaisesti:

Vaihtoehdot 2–4 tarkoittavat vähintään puoli tuntia kestäväää yhtämittaista liikuntaa, jolloin sykteesi nousee selvästi ja hikoilet.

- 1 hyötyliikuntaa
- 2 omaehtoista kuntoilua tai urheilua
- 3 kilpailua (urheilulisenssillä)
- 4 ammattimaista huippu-urheilua?

84. Mikä on ensisijainen liikuntalajisi?

_____

85. Oletko nykyisin:

- 1 palkansaaja, kokopäivätyössä
- 2 palkansaaja, osapäivätyössä
- 3 maatalousyrittäjä tai työssä perheen maatilalla
- 4 muu yrittäjä
- 5 työtön tai lomautettu
- 6 eläkkeellä
- 7 opiskelija
- 8 vanhempainlomalla, hoitovapaalla
- 9 hoidat kotia
- 10 muu vaihtoehto, mikä? _____

86. Oletko ollut työtön viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana?

- 1 En ole ollut työtön
- 2 Olen ollut työtön yhteensä _____ kuukautta

Onko sinulla mielessäsi vielä jotakin tärkeää, jonka haluaisit tuoda tässä yhteydessä esille?

KIITOKSET VASTAAMISESTA!

**Palauta kyselylomake oheisessa valmiiksi maksetussa
palautuskuoressa Tilastokeskukseen.**